

Brocki, Zygmunt

"I. A. Baudouin de Curtenay kak etimolog. Iz istorii ruskoi etimologiczeskoj nauki", W. W. Łopatin, [w:] "Etimologiczeskije issledowanija po ruskomu jazyku", T. 4, Moskwa 1963 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/1, 180

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Autor jest historykiem. Książka jego zainteresuje przede wszystkim historyków nauki. Jest zaopatrzona w przypisy, bibliografię — niestety podaną w mało przejrzysty sposób — oraz w indeks krzyżowy.

T. O.

W. W. Łopatin, *I. A. Baudouin de Courtenay kak etimolog. Iz istorii rus-skoj etimologičeskoj nauki*. W: *Etimologičeskie issledowanija po russkomu jazyku*. T. 4. Izdatielstwo Moskowskogo uniwersiteta, Moskwa 1963, ss. 33—47.

Gdy zbliżała się 120 rocznica urodzin Jana Ignacego Niecisława Baudouina de Courtenay (1845—1929), W. W. Łopatin opublikował pracę, przedstawiającą działalność tego wielkiego uczonego na polu etymologii. Opierając się na pracach drukowanych Baudouina i wyzyskawszy nieznanne dotychczas materiały archiwalne, autor artykułu wskazuje, że Baudouin wiele się zajmował różnymi problemami etymologicznymi. W podsumowaniu Łopatin podkreśla, że na prace Baudouina powinni zwrócić w większym stopniu uwagę współcześni etymolodzy, zwłaszcza ci, którzy się zajmują etymologią wyrazów języków: polskiego i rosyjskiego. Nigdzie, niestety, Łopatin nie zaznacza, że Baudouin był Polakiem.

Od siebie dodamy, że w nauce polskiej Baudouin-etymolog takiej oceny nie otrzymał. Np. K. Nitsch wręcz napisał, że Baudouin „nie miał [...] wielkiego zmysłu dla etymologii, a to, co dawał jako etymologie w pierwszych tomach *Słownika warszawskiego*, było raczej morfologiczną analizą wyrazów z dzisiejszego punktu widzenia”¹, S. Szober zaś we wspomnieniach poświęconych Baudouinowi, gdzie przedstawił różne dziedziny jego prac naukowych, o pracach etymologicznych w ogóle nie wspomniał².

Zygmunt Brocki

Praska szkoła strukturalna w latach 1926—1948. Wybór materiałów. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1966, ss. 306.

W 1926 r. powstało w Pradze stowarzyszenie lingwistyczne pod nazwą Pražský lingvistický kroužek, utworzone przez grono rosyjskich i czechosłowackich sławistów przenikniętych lingwistycznymi ideami Saussure'a, Baudouina de Courtenay i szkoły sławistycznej Fortunatowa. Jako grupa mająca wspólną płaszczyznę metodologiczną Praskie Koło Lingwistyczne wystąpiło na I Międzynarodowym Kongresie Lingwistów w Hadze w 1928 r.

M. Ivić w książce *Kierunki w lingwistyce* — zasygnalizowanej wyżej w *Notatkach bibliograficznych* w niniejszym numerze — podaje, że Koło rozwijało swą niezwykle owocną działalność w całym 10 lat, do czasu niemieckiej okupacji Czechosłowacji (s. 134). W. Górny, przedwcześnie zmarły nasz językoznawca, autor artykułu wstępnego w *Praskiej szkole strukturalnej w latach 1926—1948* — wydanej w serii *Prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN* jako t. 4 cyklu *U źródeł współczesnej stylistyki* — jako datę zamykającą podaje rok 1948 (choć zebrania Koła odbywały się, sporadycznie, jeszcze do 1951 r.). Napisany przez W. Górnego rozdział wstępny ma tytuł *O sty-*

¹ Życiorys Baudouina w *Polskim słowniku biograficznym*, t. 1, Kraków 1935, a także: K. Nitsch, *Ze wspomnień językoznawcy*, Kraków 1960, s. 189.

² Por. np.: S. Szober, *Jan Ignacy Niecisław Baudouin de Courtenay (wspomnienie)*, „Prace Filologiczne”, 1930, ss. VII—XXIII; a także: S. Szober, *Wybór pism*. Warszawa 1959, ss. 406—416.